

Spm. nr. S 1428

Til finansministeren (17/1 03) af:

Anders Samuelsen (RV):

»Vil ministeren redegøre for udviklingen i den forventede gennemsnitlig bruttoindkomst hos henholdsvis borgere fra 60 år og resten af livet og for borgere fra 65 år og resten af livet i perioden 2005 til 2040, og tillige redegøre for den forventede gns. bruttoindkomst hos henholdsvis borgere i aldersgruppen 20 til 60 år og 20 til 65 år i perioden 2005 til 2040?«

Begrundelse

En tidligere redegørelse fra Nils Groos, AKF, viste, at i løbet af få år ville indkomstforskellen være til fordel for pensionisterne. Hvordan ser beregningerne ud i dag, hvor f.eks. den lave rente formentlig ændrer billedet.

Svar (29/1 03)

Finansministeren (Thor Pedersen):

I Finansredegørelse 2002 er i *kapitel 6. Offentlige pensioner for den enkelte* foretaget nogle beregninger, der kan bidrage til at belyse spørgsmålet.

Beregningerne peger på, at den gennemsnitlige bruttoindkomst for 65-69-årige frem til 2045 kan forventes at ville stige med ca. 0,25-0,50 pct. p.a.

ud over reallønsstigningen, svarende til at pensionisternes indkomster samlet set vil stige mellem 10 og 25 pct. mere end reallønnen i perioden frem til 2045.

Under antagelse af uændret arbejdstid og en realtimelønsstigning på 2,0 pct. p.a. – i forlængelse af den historiske produktivitetsvækst – kan der beregnes en stigning i de 65-69-åriges indkomster på 2,25-2,5 pct. p.a.

Størrelsen af denne produktivitetsvækst er meget usikker på lang sigt. Med reallønsstigninger på i stedet 1 pct. årligt er den beregnede indkomstvækst for 65-69-årige 1,25-1,5 pct. p.a.

Som udgangspunkt følger pensionisternes indkomstvækst væksten i de erhvervsaktive lønindkomster i kraft af satsreguleringen. Forventningerne om mervæksten i indkomsterne for de kommende over 65-årige knytter sig til den allerede indtrufne øgede udbredelse af privat pensionsopsparing. Udviklingen i gennemsnitsindkomsterne styres blandt andet af størrel-

sen af pensionsopsparingen for de »nye« pensionister relativt til pensionsopsparingen for de pensionister, der dør. De »nye« pensionister har historisk set foretaget en væsentlig større pensionsopsparing end de »ældste«, og dette forhold vil i sig selv trække i retning af en relativ stigning i den gennemsnitlige bruttoindkomst for de over 65-årige.

En lavere rente end forudsat (hvis i praksis forskellen mellem renten og den økonomiske vækst er lavere end forudsat) vil på både kortere og længere sigt i kraft af et lavere afkast dæmpe væksten i udbetalingerne fra pensionsopsparingen. Lavere rente vil modsat dæmpe renteudgifterne for erhvervsaktive og øge de reale investeringer. Den langsigtede virkning for de kommende pensionister er derfor også mere kompliceret og afhænger af, hvorledes lavere rente samlet påvirker opsparing, kapitalgevinster og investeringer igennem den erhvervsaktive alder frem til pensionstidspunktet.

Uanset renteudviklingen er forventningen om en højere indkomstvækst for ældre end for erhvervsaktive robust i kraft af den stedfundne stigning i pensionsopsparingens udbredelse.

Ændringer i renteniveauet (og i det forventelige renteniveau) kan føre til en ændret opsparingsadfærd for de erhvervsaktive personer, hvilket kan afføde afledte effekter på de fremtidige indkomster for de ældre befolkningsgrupper. Udviklingen i de gennemsnitlige bruttoindkomster for de over 65-årige vil derudover kunne blive påvirket af demografiske forhold, for eksempel ændringer af dødelighed. Der er set bort fra disse forhold i beregningerne ovenfor. Endelig vil udviklingen afhænge af, i hvilket omfang personer i aldersgruppen fortsætter på arbejdsmarkedet. Der er ligeledes set bort herfra i det forrige.

Som udgangspunkt kan det antages, at udviklingen i indkomster for de 60-65-årige vil svare til et vægtet gennemsnit af indkomstudviklingen for de 20-60-årige og for de over 65-årige, idet de 60-65-årige dels inkluderer personer i beskæftigelse og dels personer, der har trukket sit tilbage fra arbejdsmarkedet. Den gennemsnitlige indkomstudvikling for denne befolkningsgruppe vil dog være følsom over for gruppens sammensætning på de to persontyper og dermed på det fremtidige tilbagetrækningsmønster. I sagens natur er det vanskeligt at skønne, hvordan dette vil udvikle sig inden for de næste godt 40 år.